

46	FEDERALNA UPRAVA ZA CIVILNU ZAŠTITU		
461	FEDERALNA UPRAVA ZA CIVILNU ZAŠTITU		
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	182,800	182,800
611100	Bruto plaće i naknade	161,100	161,100
611200	Naknade troškova zaposlenih	21,700	21,700
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	18,900	18,900
612100	Doprinosi poslodavca	18,900	18,900
613000	Izdaci za materijal i usluge	104,400	77,687
613100	Putni troškovi	30,000	22,321
613200	Izdaci za energiju	10,000	7,440
613300	Izdaci za komunalne usluge	12,000	8,928
613400	Nabavka materijala	18,000	13,392
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	10,000	7,440
613600	Unajmljivanje imovine i opreme		
613700	Izdaci za tekuće održavanje	6,000	4,464
613800	Izdaci osiguranja bankarskih usluga i usluga platnog prometa	4,000	2,976
613900	Ugovorene usluge	14,400	10,726
Ukupan broj zaposlenih		15	15
Ukupno za glavu 461 Federalna uprava za civilnu zaštitu		306,100	279,387
Ukupno za razdjel 46 Federalna uprava za civilnu zaštitu		306,100	279,387
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH		6,610	6,610
UKUPNO RASHODI		940,000,000	954.500.000."

Član 4.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se za fiskalnu 2000. godinu.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Niko Lozančić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Enver Kreso, s. r.

263

Na temelju poglavlja IV. odjeljak B. članka 7. a (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O MJENICI

Proглашава se Zakon o mjenici koji je donio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 26. srpnja 2000. godine i na sjednici Doma naroda od 31. srpnja 2000. godine.

Broj 01-445/2000
15. kolovoza 2000. godine
Sarajevo

Predsjednik
Federacije BiH
prof. dr. Ejup Ganić, v. r.

ZAKON

O MJENICI

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se sadržaj i forma mjenice, te način poslovanja mjenicom na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija). Mjenica, u smislu ovog zakona, predstavlja sredstvo plaćanja i instrument osiguranja plaćanja.

Članak 2.

U ovom zakonu:

1) "Trasirana mjenica" predstavlja bezuvjetan uput da se plati određena svota novca.

2) "Indosament" predstavlja vrstu mjenice koja ima svojstvo prenosivosti.

3) "Akceptiranje mjenice" predstavlja mogućnost kojom imatelj trasirane mjenice, kao i onaj koji je samo drži,

mjenicu može sve do njene dospelosti podnijeti na akceptiranje trasatu.

4) "Aval" predstavlja mjenično jemstvo.

5) "Dospelost" predstavlja sposobnost naplativosti mjenice.

6) "Plaćanje" je sam čin plaćanja mjenične svote.

7) "Regres" je obeštećenje imatelja mjenice u slučaju kada mjenica nije plaćena po dospelosti, na vrijeme i prije dospelosti.

8) "Intervencija" predstavlja mogućnost akceptiranja i isplate mjenice po potrebi, od naznačene osobe.

9) "Umnožavanje i prijepisi" označava da mjenica može biti izdata u dva ili više istovjetnih primjeraka.

10) "Preinačenje mjenice" predstavlja mogućnost preinačenja nekog sloga na mjenici .

11) "Protest" predstavlja podizanje protesta kod protestnog tijela ovlaštenog zakonom protiv osobe protiv koje se protest podiže.

12) "Zastara" je mogućnost zastarijevanja mjeničnog zahtjeva protiv akceptanta, indosanta i trasanta u odnosu na imatelja mjenice i u međusobnim odnosima.

13) "Neopravdano obogaćenje" označava pojavu neopravdanog stjecanja dobiti za radnje propuštene radi održavanja mjeničnih prava i ugašene zastare.

14) "Pravo zalog a i pridržaja" predstavlja pravo imatelja mjenice da se iz zalog a koji drži kod sebe namiri, bez podizanja tužbe ukoliko mjenična obveza nije na vrijeme izvršena, a pravo pridržaja je pravo imatelja mjenice nad dužnikovim novcem, pokretninama i vrijednosnim papirima.

- 15) "Amortizacija" mjenice predstavlja mogućnost da se sudu mjesto plaćanja predloži amortizacija mjenice u slučaju njenog nestanka.

II - TRASIRANA MJENICA IZDAVANJE I OBLIK TRASIRANE MJENICE

Članak 3.

Trasirana mjenica sadrži:

- 1) oznaku da je mjenica, napisanu u samom slogu isprave, na jeziku na kojem je sastavljena,
- 2) bezuvjetni uput da se plati određena svota novca,
- 3) ime onoga koji treba platiti (trasat),
- 4) označenje dospelosti,
- 5) mjesto gdje se plaćanje treba obaviti,
- 6) ime onoga kome se ili po čijoj se naredbi mora platiti (remitent),
- 7) označenje dana i mjesta izdavanja mjenice,
- 8) otpis onoga koji je izdao mjenicu (trasant).

Članak 4.

(1) Isprava u kojoj ne bi bilo ma kojeg od sastojaka nabrajanih u prethodnom članku ne vrijedi kao trasirana mjenica, osim u slučajevima koji su određeni u sljedećim stavcima.

(2) Trasirana mjenica u kojoj nije označena dospelost, smatra se kao mjenica po videnju.

(3) Ako nije naročito određeno, vrijedi kao mjesto plaćanja, a ujedno i kao mjesto trasatovog prebivanja ono mjesto koje je naznačeno pored trasatovog imena.

(4) Trasirana mjenica na kojoj nije naznačeno mjesto izdavanja smatra se da je izdana u mjestu koje je označeno pored trasatovog potpisa.

Članak 5.

(1) Trasirana mjenica može glasiti po naredbi samoga trasanta.

(2) Ona se može vući (trasirati) i na trasanta.

(3) Ona se može izdati (trasirati) za račun treće osobe.

Članak 6.

Trasirana mjenica može biti plativa u mjestu prebivališta treće osobe, bilo u mjestu u kojem trasat prebiva, bilo u kojem drugom mjestu (domicilna trasirana mjenica).

Članak 7.

(1) U trasiranoj mjenici plativoj po videnju ili na određeno vrijeme po videnju, trasant može odrediti da svota u njoj označena, nosi kamate. U svakoj drugoj trasiranoj mjenici ova odredba o kamatama smatra se kao da nije napisana.

(2) Kamatna stopa mora se naznačiti u mjenici; ako se to ne učini, odredba o kamatama smatra se kao da nije napisana.

(3) Kamate teku od dana izdavanja mjenice, ako nije drukčije označeno.

Članak 8.

(1) Ako je mjenična svota napisana slovima i brojevima, u slučaju neslaganja, vrijedi svota napisana slovima.

(2) Ako je mjenična svota napisana više puta slovima ili više puta brojevima, onda vrijedi najmanja svota.

Članak 9.

Iako se na mjenici nalaze potpisi osoba koje su nesposobne mjenično se obvezati, ili lažni potpisi ili potpisi izmišljenih osoba ili potpisi koji iz bilo kojeg drugog razloga ne obvezuju osobe koje su potpisale mjenicu, ili u ime kojih je ona potpisana, ipak su obveze ostalih potpisnika pravovaljane.

Članak 10.

Tko se na mjenici potpiše kao zastupnik drugoga, mada za to nije bio ovlašten, osobno je po njoj obvezan, a ako je platio, ima ista prava koja bi imao zastupnik. Isto vrijedi i za zastupnika koji je prekoračio svoje ovlaštenje.

Članak 11.

(1) Trasant odgovara da će mjenica biti akceptirana i isplaćena.

(2) On sebe može osloboditi odgovornosti za akcept, a svaka odredba kojom bi sebe oslobađao odgovornosti za isplatu smatra se kao da nije ni napisana.

III - INDOSAMENT

Članak 12.

(1) Svaka mjenica, i onda kada nije izričito trasirana po naredbi, može se prenijeti indosamentom.

(2) Mjenica u koju je trasant stavio riječi: "ne po naredbi" ili drugi izraz, koji znači to isto, može se prenijeti samo u obliku i s učinkom običnog ustupanja (cesije).

(3) Mjenica se može indosirati i na samog trasata, bilo da ju je on akceptirao ili ne, na trasanta ili bilo na kojeg drugog obveznika.

(4) Ove osobe mogu je dalje indosirati.

Članak 13.

(1) Indosament mora biti bezuvjetan. Svaki uvjet koji bi bio stavljen smatra se kao da nije napisan.

(2) Djelomičan indosament je ništav.

(3) Indosament na donositelja vrijedi kao bjanko indosament.

Članak 14.

(1) Indosament se mora napisati na mjenici ili na listu koji je za nju vezan (alonž) i mora ga indosant potpisati.

(2) Indosament ne mora označavati korisnika, a može se sastojati i iz samog potpisa indosanta (bjanko indosament). U ovom posljednjem slučaju indosament, da bi bio pravovaljan, mora biti napisan na poledini mjenice ili na alonžu.

Članak 15.

(1) Indosamentom se prenose sva prava koja proistječu iz mjenice.

(2) Kada je indosament neispunjen (bjanko), onda imatelj mjenice može:

1) ispuniti bjanko indosament bilo svojim imenom bilo imenom druge osobe,

2) indosirati mjenicu bjanko ili na ime druge osobe,

3) jednostavno predati mjenicu trećoj osobi, ne ispunjavajući bjanko indosament niti stavljajući nov indosament.

Članak 16.

(1) Indosant odgovara da će mjenica biti akceptirana i isplaćena, osim ako je u indosamentu drukčije određeno.

(2) On može zabraniti da se mjenica dalje indosira; u tom slučaju ne odgovara osobama na koje bude mjenica kasnije indosirana.

Članak 17.

(1) Onaj tko drži mjenicu smatra se njenim zakonitim imateljem, ako svoje pravo dokaže neprekinutim nizom indosamenata. To vrijedi i kad je posljednji indosament bjanko (članak 13. stavak 3.). Glede ovog dokazivanja precrtani indosamenti smatraju se da ne postoje. Kad iza bjanko indosamenta dolazi drugi indosament, smatra se da je potpisnik tog drugog indosamenta stekao mjenicu bjanko indosamentom.

(2) Ako je netko, bilo kakvim događajem lišen mjenice, onaj koji je drži i koji je svoje pravo dokazao onako kako je propisano u stavku 1. ovog članka, nije dužan mjenicu predati, osim ako ju je stekao zlonamjerno ili je pri stjecanju postupio s velikom nepažnjom.

Članak 18.

(1) Osobe protiv kojih je stavljen zahtjev da ispune svoje obveze iz mjenice ne mogu prema njenom imatelju isticati prigovore koji imaju temelj u njihovim osobnim odnosima s trasantom ili s kojim prijašnjim imateljem mjenice, osim ako je sadašnji imatelj mjenice prilikom njenog stjecanja svjesno postupio na štetu dužnika.

(2) Ako je mjenica, koja je u vrijeme izdanja bila nepotpuna, naknadno ispunjena protivno postojećem sporazumu, povreda

ovog sporazuma ne može se prigovoriti imatelju mjenice, osim ako ju je stekao zlonamjerno ili ako je pri stjecanju mjenice postupio s velikom nepažnjom.

Članak 19.

(1) Kad indosament sadrži napomenu "vrijednost za naplatu", "za inkaso", "kao punomoć" ili ma kakvu drugu napomenu koja znači nalog, imatelj mjenice može ostvarivati sva prava koja iz nje proistječu, ali mjenicu može indosirati samo kao prijenos punomoći.

(2) Mjениčni obveznici u slučaju iz stavka 1. ovog članka mogu istaći prema imatelju mjenice samo one prigovore koji se mogu istaći prema indosantu.

(3) Nalog sadržan u indosamentu iz stavka 1. ovog članka (indosament - punomoć) ne prestaje usljed smrti nalogodavatelja niti usljed nastupanja njegove poslovne nesposobnosti.

Članak 20.

(1) Kad indosament sadrži napomenu "vrijednost za osiguranje", "vrijednost za zalogu" ili ma kakvu drugu napomenu pod kojom se razumijeva zalaganje, imatelj mjenice može ostvariti sva prava koja iz nje proistječu, ali mjenicu može indosirati samo kao prijenos punomoći.

(2) Mjениčni obveznici u takvom slučaju ne mogu istaći protiv imatelja mjenice prigovore koji imaju temelj u njihovim osobnim odnosima sa indosantom, osim ako je imatelj stječući mjenicu, svjesno postupio na štetu dužnika.

Članak 21.

(1) Indosiranje nakon dospelosti proizvodi isti učinak kao i indosiranje prije dospelosti. Ali indosiranje nakon protesta zbog neisplate ili nakon proteka roka određenog za podizanje takvog protesta proizvodi samo učinak običnog ustupanja.

(2) Dok se ne dokaže protivno, nedatirani indosament smatra se da je učinjen prije proteka roka određenog za dizanje protesta.

IV - AKCEPTIRANJE

Članak 22.

Imatelj trasirane mjenice, kao i onaj koji je samo drži, može je sve do dospelosti podnijeti na akceptiranje trasatu u mjestu njegovog prebivanja.

Članak 23.

(1) U svakoj trasiranoj mjenici trasant može odrediti da se ona podnese na akceptiranje naznačujući ili ne naznačujući za to rok.

(2) Trasant može i zabraniti da se mjenica podnese na akceptiranje, osim kad je u pitanju trasirana mjenica plativa kod treće osobe ili u mjestu različitom od mjesta u kojem trasat prebiva, ili kad je u pitanju trasirana mjenica na određeno vrijeme po videnju.

(3) Trasant može isto tako odrediti da se mjenica ne podnosi na akceptiranje prije određenog vremena.

(4) Svaki indosant može narediti da se trasirana mjenica podnese na akceptiranje, naznačujući ili ne naznačujući za to rok, osim kad je trasant u njoj zabranio da se ona podnosi na akceptiranje.

Članak 24.

(1) Mjenica trasirana na određeno vrijeme po videnju mora se podnijeti na akceptiranje u roku od jedne godine od dana izdanja.

(2) Trasant može ovaj rok skratiti ili odrediti dulji.

(3) Te rokove indosanti mogu skratiti.

Članak 25.

(1) Trasat može zahtijevati da mu se mjenica podnese još jedanput sutradan nakon prvog podnošenja na akceptiranje. Zainteresirane osobe mogu se pozivati na to da ovaj zahtjev nije ispunjen samo onda kad je taj zahtjev zabilježen u protestu.

(2) Imatelj mjenice nije dužan mjenicu koju podnosi na akceptiranje ostaviti kod trasata.

Članak 26.

(1) Akcept se piše na samoj mjenici. Izražava se riječju "priznajem", "primljena", "prihvaćena" ili kojom drugom riječju

koja to isto znači: akcept potpisuje trasat. Kao akcept vrijedi i sam trasatov potpis kad je stavljen na licu mjenice.

(2) Kad je trasirana mjenica plativa na određeno vrijeme po videnju, ili kad se na temelju naročite odredbe treba podnijeti na akceptiranje u određenom roku, onda akcept mora biti datiran na dan kada je dan, osim ako imatelj mjenice zahtijeva da se datira na dan kada je mjenicu podnio na akceptiranje. Ako se akcept ne datira, imatelj mjenice, da bi održao svoja regresna prava protiv indosanata i trasanta, mora taj propust ustanoviti pravodobno podignutim protestom.

Članak 27.

(1) Akcept mora biti bezuvjetan, ali ga trasat može ograničiti na jedan dio mjenične svote.

(2) Svako drugo u akceptu sadržano odstupanje od sastojaka mjenice jednako je odbijanju akcepta. Ipak je akceptant obavezan prema sadržini svog akcepta.

Članak 28.

(1) Kad je u mjenici trasant kao mjesto plaćanja označio neko mjesto različito od onoga u kojem trasat prebiva, ne imenujući osobu kod koje treba izvršiti isplatu (domicilijat), onda trasat prilikom akceptiranja može označiti tu osobu. Kad se to ne učini, smatra se da se akceptant obvezao sam platiti u mjestu plaćanja.

(2) Ako je mjenica plativa u mjestu trasatovog prebivanja, ovaj može prilikom akceptiranja označiti adresu u tom mjestu, gdje se isplata ima obaviti (platište).

Članak 29.

(1) Akceptom se trasat obvezuje mjenicu platiti po dospelosti.

(2) Ako mjenica ne bude plaćena, njen imatelj, pa bio to i sam trasant, ima na temelju nje pravo na neposrednu tužbu protiv akceptanta za sve što se može zahtijevati prema čl. 49. i 50. ovog zakona.

Članak 30.

(1) Smatra se da je trasat odbio akceptiranje mjenice ako je napisani akcept precrtao prije nego što je mjenicu vratio. Dok se ne dokaže protivno, smatra se da je akcept precrtan prije nego što je mjenica vraćena.

(2) Ali, ako je trasat pismeno izvjestio imatelja mjenice ili kojeg potpisnika da je mjenicu akceptirao, on je prema njima obavezan po sadržaju danog akcepta.

V - AVAL

Članak 31.

(1) Isplata mjenice može se za cijelu mjeničnu svotu ili za izvjestan njen dio osigurati avalom (mjениčnim jamstvom).

(2) Ovo osiguranje može dati treća osoba ili čak i netko od potpisnika mjenice.

Članak 32.

(1) Aval se daje na mjenici ili na alonžu i potpisuje ga avalista.

(2) Aval se izražava riječima: "per aval", "kao jamac", "kao poruk" ili ma kojim drugim izrazom koji to isto znači.

(3) Za davanje avala dovoljan je potpis na licu mjenice, osim ako je u pitanju potpis trasata ili trasanta.

(4) Iz avala treba se vidjeti za koga je dan. Ako se to ne vidi, vrijedi kao da je dan za trasanta.

Članak 33.

(1) Avalist odgovara onako kako odgovora onaj za koga jamči.

(2) Njegova obveza vrijedi i onda ako je obveza za koju jamči ništava iz bilo kojeg drugog razloga, osim zbog formalnog nedostatka.

(3) Kad isplati mjenicu, avalista stječe pravo iz mjenice protiv onoga za koga je inače jamčio, kao i protiv onih koji su po ovoj mjenici odgovorni (pravo na regres).

VI - DOSPJELOST

Članak 34.

(1) Mjenica se može izdati:

- po videnju,
- na određeno vrijeme po videnju,
- na određeno vrijeme od dana izdavanja,
- na određeni dan.

(2) Ništave su mjenice u kojima je dospjelost drukčije naznačena, kao i mjenice s više dospjelosti.

Članak 35.

(1) Mjenica po videnju plativa je čim se podnese. Ona se mora podnijeti na isplatu u roku od jedne godine od dana izdavanja. Trasant može ovaj rok skratiti ili odrediti dulji. Ove rokove indosanti mogu skratiti.

(2) Trasant može odrediti da mjenica plativa po videnju ne smije biti podnesena na isplatu prije naznačenog vremena. U takvom slučaju rok za podnošenje počinje teći od tog vremena.

Članak 36.

(1) Dospjelost mjenice na određeno vrijeme po videnju izračunava se bilo prema danu akcepta, bilo prema danu protesta.

(2) Kad protest nije podignut, onda se glede akceptiranja smatra da je nedatirani akcept stavljen posljednjeg dana roka predviđenog za podnošenje na akceptiranje.

Članak 37.

(1) Mjenica koja glasi na jedan ili više mjeseci od dana izdavanja ili od videnja, dospijeva odgovarajućeg dana u onom mjesecu kada se ima obaviti isplata. Ako u tom mjesecu nema odgovarajućeg dana, onda mjenica dospijeva posljednjeg dana istog mjeseca.

(2) Ako mjenica glasi na jedan ili više cijelih mjeseci i polovinu mjeseca od dana izdavanja ili od videnja, onda se najprije računaju cijeli mjeseci.

(3) Ako je dospjelost određena za početak, za polovinu (sredinom siječnja, sredinom veljače itd.) ili za konac mjeseca, onda se pod tim izrazima razumijevaju prvi, petnaesti ili posljednji dan mjeseca.

(4) Izrazi "osam dana" ili "petnaest dana" ne znače jedan ili dva tjedna, nego punih osam ili petnaest dana.

(5) Izraz "polu mjeseca" znači rok od petnaest dana.

Članak 38.

(1) Kada je mjenica plativa na određeni dan u mjestu u kojem ne vrijedi isti kalendar koji vrijedi u mjestu izdavanja, onda se smatra da je dan dospjelosti po kalendaru koji vrijedi u mjestu plaćanja.

(2) Kada se mjenica plativa na određeno vrijeme od dana izdavanja trasira iz jednog mjesta na neko drugo mjesto i kad u tim mjestima ne vrijede isti kalendari, onda se dan izdavanja dovodi na dan koji mu odgovara u kalendaru koji vrijedi u mjestu plaćanja, pa se prema tome određuje dospjelost.

(3) Rokovi za podnošenje mjenica računaju se prema odredbi stavka 2. ovog članka.

(4) Ovi se propisi ne primjenjuju ako neka posebna odredba u mjenici ili bitni sastojci mjenice pokazuju da se namjeravalo nešto drugo.

VII - PLAĆANJE

Članak 39.

(1) Mjenica plativa na određeni dan ili na određeno vrijeme, nakon dana izdavanja ili videnja, mora se podnijeti na isplatu bilo na sam dan plaćanja, bilo jednog od dva radna dana koji dolaze odmah za njim.

(2) Kad se mjenica podnese nekoj organizaciji ovlaštenoj za obavljanje platnog prometa (u daljnjem tekstu: OOPP), smatra se da je podnesena na isplatu.

Članak 40.

(1) Prilikom plaćanja mjenice, trasat može zahtijevati da mu je imatelj preda s potvrdom na mjenici da je plaćena.

(2) Imatelj mjenice ne može odbiti djelomičnu isplatu.

(3) U slučaju djelomične isplate trasat može zahtijevati da se ova isplata zabilježi na mjenici i da mu se uz to izda priznanica.

Članak 41.

(1) Imatelj mjenice ne može se prisiliti da primi isplatu prije dospjelosti mjenice.

(2) Trasat koji plaća mjenicu prije dospjelosti čini to na svoju opasnost i štetu.

(3) Tko plati mjenicu po dospjelosti, pravovaljano je oslobođen obveze osim ako je to učinio iz zle namjere ili velike nemarnosti. On je dužan ispitati pravilnost niza indosamenata, ali ne i istinitosti potpisa indosanata.

Članak 42.

(1) Kada je mjenica plativa u novcu koji nije u tečaju u mjestu plaćanja, mjenična svota može se platiti novcem koji je tu u tečaju, a po vrijednosti koju ima na dan dospjelosti. Ako je dužnik u zakašnjenju, imatelj mjenice može, po svom izboru, tražiti da se mjenična svota isplati domaćim novcem po tečaju, koji vrijedi bilo na dan dospjelosti, bilo na dan isplate.

(2) Vrijednost stranog novca odredit će se po običajima koji vrijede u mjestu plaćanja, ali trasant može odrediti da se svota koju treba platiti obračuna po tečaju određenom u mjenici.

(3) Ovi propisi ne primjenjuju se kad je trasant odredio da se isplata izvrši baš u novcu označenom u mjenici (odredba efektivne isplate u stranom novcu).

(4) Propisi iz st. 2. i 3. ovog članka primjenjuju se ukoliko nisu protivna postojećim valutnim i deviznim propisima.

(5) Ako je mjenična svota označena u novcu koji ima isti naziv ali različitu vrijednost u zemlji u kojoj je mjenica izdana i u onoj gdje je plativa, smatra se da se ima u vidu novac mjesta plaćanja.

Članak 43.

Ako se mjenica ne podnese na isplatu u roku koji je označen u članku 39. ovog zakona, svaki dužnik je ovlašten mjeničnu svotu položiti u mjestu plaćanja kod prvostupanjskog redovitog suda, na trošak, opasnost i štetu imatelja mjenice.

VIII - REGRES ZBOG NEAKCEPTIRANJA I ZBOG NEISPLATE

Članak 44.

Imatelj mjenice može ostvariti regres protiv indosanta, trasanta i ostalih obveznika:

- po dospjelosti:
- ako mjenica nije plaćena u cijelosti ili djelomično;
- i prije dospjelosti:
 - 1) ako je akceptiranje odbijeno, bilo potpuno bilo djelomično,
 - 2) ako je prije ili poslije akceptiranja otvoren stečaj odnosno likvidacija nad imovinom trasata, ili ako on obustavi plaćanja, iako ta obustava ne bi bila utvrđena sudsom odlukom, ili ako je izvršenje nad njegovom imovinom ostalo bezuspješno,
 - 3) ako je otvoren stečaj odnosno likvidacija nad imovinom trasanta mjenice koja se ne smije podnijeti na akceptiranje.

Članak 45.

(1) Djelomično ili potpuno odbijanje akceptiranja, kao i djelomično ili potpuno odbijanje isplate, mora se utvrditi javnom ispravom (protest zbog neakceptiranja ili zbog neisplate).

(2) Protest zbog neakceptiranja mora se podići u rokovima određenim za donošenje na akceptiranje. Ako je, u slučaju predviđenom u članku 25. stavak 1. ovog zakona, mjenica bila podnesena prvi put posljednjeg dana roka, protest se može podići još i sutradan.

(3) Protest zbog neisplate mjenice plative na određeni dan ili na određeno vrijeme od dana izdavanja ili od videnja mora se podići jednog od dva radna dana koji dolaze odmah za danom plaćanja mjenice. Ako je u pitanju mjenica plativa po videnju, onda se protest mora podići sukladno stavku 1. ovog članka o podizanju protesta zbog neakceptiranja.

(4) Kad je podignut protest zbog neakceptiranja, onda nije potrebno mjenicu podnijeti na isplatu niti podići protest zbog neisplate.

(5) Ako prije ili nakon akceptiranja trasat obustavi plaćanje ili ako je izvršenje nad njegovom imovinom ostalo bezuspješno, imatelj mjenice može vršiti regres tek pošto podnese trasatu mjenicu na isplatu i pošto protest bude podignut.

(6) U slučaju otvaranja stečaja, odnosno likvidacije nad imovinom trasanta, prije ili nakon akceptiranja, kao i u slučaju stečaja odnosno likvidacije nad imovinom trasata mjenice koja se ne smije podnijeti na akceptiranje, imatelj mjenice može ostvariti regres kad podnese potvrdu suda da je otvoren stečaj odnosno podnijeta prijava o pokretanju postupka likvidacije.

Članak 46.

(1) O odbijanju akceptiranja ili isplate imatelj mjenice mora obavijestiti svog indosanta i trasanta u roku od četiri radna dana nakon protesta, ili nakon dana podnošenja mjenice ako u njoj postoji odredba "bez troškova". Ako je protest zamijenjen prema odredbi članka 79. ovog zakona, rok se računa od dana unošenja prijave o odbijanju u registar protesta.

(2) Svaki indosant mora u roku od dva radna dana nakon dana primljene obavijesti priopćiti obavijest indosantu koji mu prethodi, naznačujući imena i adrese onih koji su dali prijašnje obavijesti i tako redom sve do trasanta.

(3) Kad se u smislu st. 1. i 2. ovog članka daje obavijest kojem potpisniku mjenice, mora se, u roku koji za ovog potpisnika vrijedi, poslati takva ista obavijest i njegovom avalisti.

(4) Ako koji od indosanata nije označio svoju adresu ili ju je označio nečitljivo, dovoljno je da se obavijest pošalje indosantu koji mu prethodi.

(5) Obavijest se može dati u ma kakvom obliku, pa i jednostavnim vraćanjem mjenice.

(6) Tko daje obavijest dužan je dokazati da je to učinio u propisanom roku. Smatra se da je pravodobno postupljeno i kad je pismo kojim se obavijest daje predano pošti u propisanom roku.

(7) Tko ne da obavijest u propisanom roku, ne gubi zbog toga svoja mjenična prava, ali za štetu koja nastane zbog njegovog propuštanja, odgovara do visine mjenične svote.

Članak 47.

(1) Trasant, indosant ili avalista može odredbom "bez troškova", "bez protesta" ili ma kakvom drugom odgovarajućom odredbom, napisanom i potpisanom na mjenici, osloboditi njenog imatelja obveze da radi ostvarenja regresa podiže protest zbog neakceptiranja ili neisplate.

(2) Ova odredba ne oslobađa imatelja mjenice ni od podnošenja mjenice u propisanim rokovima ni od pravodobnog davanja obavijesti. Prekoračenje rokova dokazuje onaj koji to ističe protiv imatelja mjenice.

(3) Odredba koju je trasant napisao djeluje prema svim potpisnicima; ona koju je napisao indosant ili avalist djeluje samo prema onome tko ju je stavio. Ako imatelj mjenice protivno odredbi koju je napisao trasant podigne protest, sam će snositi protestne troškove. Kad odredba potječe od indosanta ili avaliste, troškovi protesta, ako je podignut, mogu se naplatiti od svih potpisnika.

Članak 48.

(1) Svi oni koji su mjenicu trasirali, akceptirali, indosirali ili avalirali odgovaraju solidarno imatelju mjenice.

(2) Imatelj mjenice ima pravo postupiti protiv svih tih osoba bilo pojedinačno, bilo protiv više njih, bilo protiv svih zajedno. Pritom nije dužan držati se reda kojim su se oni obvezali.

(3) Isto pravo pripada svakom potpisniku mjenice koji ju je iskupio.

(4) Postavljanje zahtjeva protiv jednog od obveznika ne sprječava da se postupi protiv ostalih, iako bi oni dolazili iza onog protiv kojeg je prvo postupljeno.

Članak 49.

(1) Imatelj mjenice može zahtijevati od onoga protiv kojeg ostvaruje regres:

- 1) iznos za koji mjenica nije akceptirana ili isplaćena kao i kamate ako su bile u mjenici određene,
- 2) zateznu kamatu obračunatu sukladno propisu kojim se uređuje visina stope zatezne kamate,

3) troškove protesta, poslanih izvješća kao i ostale troškove.

(2) Ako se regres traži prije dospelosti, od mjenične svote odbija se eskont po stopi koju određuje Europska centralna banka u Frankfurtu, a koja važi na dan regresa.

Članak 50.

Tko je iskupio mjenicu, može zahtijevati od onih koji njemu odgovaraju:

- 1) cjelokupnu svotu koju je isplatio,
- 2) kamatu u visini eskontne stope koju utvrđuje Europska centralna banka iz Frankfurta na tu svotu, računajući od dana kada je iskupljena svota mjenice isplativa,
- 3) troškove koje je imao.

Članak 51.

(1) Svaki obveznik, protiv kojeg se ostvaruje ili protiv kojega se može ostvarivati regres, ovlašten je, kada isplati regresnu svotu, zahtijevati da mu se preda mjenica zajedno sa protestom i računom na kojem je potvrđena isplata.

(2) Svaki indosant koji je iskupio mjenicu može precrtati svoj indosament i indosamente indosanata koji iza njega dolaze.

Članak 52.

(1) Kad se ostvaruje regres zbog djelomičnog akceptiranja, onda onaj koji je isplatio dio svote za koji mjenica nije bila akceptirana može zahtijevati da se ta isplata zabilježi na mjenici i da mu se o tome izda priznanica. Imatelj mjenice dužan je izdati mu prijepis mjenice, s potvrdom da je vjeran originalu, kao i protest radi ostvarenja daljnjeg regresa.

Članak 53.

(1) Svatko tko ima pravo ostvariti regres može, ukoliko nije protivno ugovoreno, da se naplati pomoću nove mjenice trasirane po videnju na jednu od osoba njemu odgovornih i plative u mjestu prebivanja te osobe (povratna mjenica).

(2) Povratna mjenica obuhvata, osim iznosa označenih u čl. 49. i 50. ovog zakona, još i naknadu za posredovanje, kao i pristojbu za povratnu mjenicu.

(3) Ako povratnu mjenicu trasira imatelj, mjenična svota se određuje po tečaju koji ima mjenica po videnju, trasirana iz mjesta plaćanja prvobitne mjenice na mjesto prebivanja obveznika na koga se vuče. Ako povratnu mjenicu trasira indosant, mjenična svota se određuje po tečaju koji ima mjenica po videnju, trasirana iz mjesta prebivanja trasanta povratne mjenice na mjesto prebivanja obveznika.

Članak 54.

(1) S protekom rokova:

- za podnošenje mjenica po videnju ili na određeno vrijeme po videnju,
- za podizanje protesta zbog neakceptiranja ili zbog neisplate,
- za podnošenje na isplatu mjenice koja sadrži odredbu "bez troškova",

imatelj mjenice gubi svoja prava protiv indosanta, protiv trasanta i protiv ostalih obveznika izuzev akceptanta.

(2) Ako se mjenica ne podnese na akceptiranje u roku koji je trasant odredio, imatelj mjenice gubi pravo na regres i zbog neisplate i zbog neakceptiranja, osim ako iz sadržaja odredbe ne proizilazi da se trasant samo htio osloboditi odgovornosti za akceptiranje.

(3) Ako je rok za podnošenje određen u nekom indosamentu, onda se time može poslužiti samo indosant koji je indosament napisao.

Članak 55.

(1) Kad se u predviđenim rokovima mjenica ne može podnijeti ili protest podignuti zbog nesavladive prepreke (zakonski propisi neke države ili koji drugi slučaj više sile), onda se ti rokovi produljuju.

(2) Imatelj mjenice dužan je o slučaju više sile bez odlaganja obavijestiti svog indosanta i tu obavijest, uz datum i svoj potpis, zabilježiti na mjenici ili na alonžu; za ostalo vrijede propisi iz članka 46. ovog zakona.

(3) Kad viša sila prestane, imatelj mjenice mora bez odlaganja podnijeti mjenicu na akceptiranje ili na isplatu, i ako treba, podignuti protest.

(4) Ako viša sila traje dulje od trideset dana nakon dospelosti, za ostvarenje regresa nije potrebno ni podnošenje ni protestiranje mjenice.

(5) Kod mjenice po videnju i na određeno vrijeme po videnju rok od trideset dana teče od dana kojega je imatelj mjenice obavijestio svog indosanta o višoj sili, iako to učini i prije proteka rokova za podnošenje; kod mjenica na određeno vrijeme po videnju rok od trideset dana povećava se tim vremenom po videnju označenim u mjenici.

(6) Ne smatraju se kao slučajevi više sile one prepreke koje su čisto osobne za imatelja mjenice ili za onoga kome je on povjerio da mjenicu podnese ili da protest podigne.

IX - INTERVENCIJA

Članak 56.

(1) Trasant, indosant ili avalist mogu u mjenici naznačiti osobu koja će po potrebi akceptirati ili platiti (intervenijent).

(2) Intervenijent može mjenicu, pod niže propisanim uvjetima, akceptirati ili platiti za ma kojeg obveznika protiv kojeg se može ostvariti regres.

(3) Intervenijent može biti treća osoba, pa i trasat ili ma tko od obvezanih po mjenici, izuzimajući akceptanta.

(4) Intervenijent je dužan u roku od dva radna dana obavijestiti o svojoj intervenciji onoga za koga je posredovao. Ako prekorači ovaj rok, odgovara do visine mjenične svote za štetu koja nastane usljed tog prekoračenja.

Članak 57.

(1) Akceptiranje intervencijom može se obavljati kad god je prije dospelosti mjenice njen imatelj ovlašten na regres po mjenici koja se može podnijeti na akceptiranje.

(2) Kad je na mjenici naznačena neka osoba da mjenicu po potrebi akceptira ili da je po potrebi u mjestu plaćanja isplati, imatelj takve mjenice ne može prije dospelosti ostvariti svoje pravo na regres protiv onoga koji je stavio tu oznaku, kao ni protiv potpisnika koji iza njega dolaze, osim kad je mjenicu podnio naređenoj osobi i podigao protest, pošto je ona odbila akceptiranje.

(3) U ostalim slučajevima imatelj može odbiti akceptiranje intervencijom. Ali ako ga dopusti, gubi regres koji mu prije dospelosti pripada protiv onoga za koga je dan akcept, kao i protiv potpisnika koji za ovim dolaze.

Članak 58.

Akcept intervencijom bilježi se na mjenici; njega potpisuje intervenijent. U njemu se naznačuje za koga je dan; ako se to ne naznači, smatra se da je dan za trasanta.

Članak 59.

(1) Intervenijent, kad akceptira mjenicu, odgovara prema njenom imatelju i prema indosantima koji dolaze za dužnikom za kojega je intervenirao onako kako tom dužniku odgovara.

(2) Iako je mjenica intervencijom akceptirana, onaj za koga je to učinjeno, a tako isto i oni koji njemu odgovaraju, mogu, kad isplate iznos označen u članku 49. ovog zakona, zahtijevati od imatelja da preda mjenicu zajedno s protestom, ako je protest bio opravdan, kao i računom na kojem je potvrđena isplata.

Članak 60.

(1) Isplata intervencijom može se obavljati u svim slučajevima u kojima je, bilo po dospelosti, bilo prije dospelosti, imatelj mjenice stekao pravo na regres.

(2) Isplata intervencijom obuhvata cjelokupnu svotu koju bi inače imao namiriti onaj za koga se intervenira.

(3) Ona se mora obaviti najkasnije sutradan po posljednjem danu dopuštenom za podizanje protesta zbog neisplate.

Članak 61.

(1) Ako su mjenicu akceptirali intervenijenti koji imaju svoje mjesto prebivanja u mjestu plaćanja, ili ako su u mjenici označene, da je po potrebi plate, osobe koje u tom mjestu imaju svoje mjesto prebivanja, imatelj mjenice dužan ju je podnijeti

svim tim osobama, i ako je potrebno, podignuti protest zbog neisplate najkasnije sutradan po posljednjem danu dopuštenom za podizanje protesta.

(2) Ako se protest ne podigne u tome roku, ispadaju iz obveze: onaj koji je naznačio adresu po potrebi ili za kojega je intervencijom mjenica bila akceptirana, a tako isto i indosanti koji za njim dolaze.

Članak 62.

Imatelj mjenice koji odbije isplatu intervencijom gubi regres protiv onih koji bi tom isplatom bili oslobođeni.

Članak 63.

(1) Isplata intervencijom mora se potvrditi izjavom o namirenju stavljenom na mjenici s naznakom onoga za koga je plaćeno. Ako se ta osoba ne naznači, smatra se da je plaćeno za trasanta.

(2) Mjenica i protest, ako je podignut, predaju se intervenijentu-platitelju.

Članak 64.

(1) Intervenijent-platitelj stječe prava koja proizlaze iz mjenice protiv onoga za koga je platio i protiv onih koji su ovome po mjenici obvezni. Ali on ne može mjenicu dalje indosirati.

(2) Indosanti koji dolaze poslije potpisnika za kojega je plaćeno, oslobođeni su obveze.

(3) Kad više intervenijenata ponude isplatu, prvenstvo ima onaj koji oslobađa najviše obveznika. Ako, znajući za to, intervenijent postupi protivno ovom pravilu, gubi regres protiv onih koji bi bili oslobođeni.

X - UMNOŽAVANJE I PRIJEPISI

Članak 65.

(1) Trasirana mjenica može se izdati u dva ili više istovjetnih primjeraka.

(2) Ovi primjerci moraju biti u svom slogu označeni tekućim brojem i, ako se to ne učini, svaki primjerak smatra se kao posebna mjenica.

(3) Svaki imatelj mjenice u kojoj nije naznačeno da je vučena samo u jednom primjerku, može tražiti da mu se o njegovom trošku izda još jedna ili više primjeraka. Radi toga se treba obratiti svom neposrednom indosantu, koji je dužan glede toga pomoći mu kod svoga indosanta i tako redom sve do trasanta. Indosanti su dužni ponoviti svoje indosamente na novim primjercima.

Članak 66.

(1) Isplata jednog od mjeničnih primjeraka oslobađa obveze i po svim drugim primjercima iako u mjenici i ne stajalo da se isplatom po jednom primjerku poništi vrijednost i ostalih primjeraka. Trasant ostaje obavezan po svakom akceptiranom primjerku koji mu ne bude vraćen.

(2) Indosant koji je prenio primjerke na razne osobe kao i svi potonji indosanti odgovorni su po svim nevraćenim primjercima koji nose njihov potpis.

Članak 67.

(1) Tko pošalje jedan primjerak na akceptiranje, dužan je na ostalim primjercima naznačiti ime osobe kod koje se taj primjerak nalazi. Ova je osoba dužna predati ga zakonitom imatelju ma kog drugog primjerka.

(2) Ako ta osoba odbije to učiniti, zakoniti imatelj ovog drugog primjerka može ostvariti regres tek kada protestom utvrdi:

- 1) da mu na njegovo zahtijevanje nije predan primjerak poslan na akceptiranje,
- 2) da se ni po jednom drugom primjerku nije mogao dobiti akcept ili isplata.

Članak 68.

(1) Svaki imatelj mjenice ima pravo načiniti od nje prijepise.

(2) Prijepis mora sadržavati točno prepisanu izvornu mjenicu s indosamentima i svim drugim odredbama koje se na njoj nalaze. U prijepisu se mora naznačiti gdje se završava.

(3) Prijepis se može indosirati i avalirati na isti način i s istim učinkom kao i izvorna mjenica.

Članak 69.

(1) U prijepisu se mora označiti osoba kod koje se nalazi izvorna mjenica. Prijepis u kojem to nije učinjeno nema mjeničnopravne vrijednosti.

(2) Osoba kod koje se izvorna mjenica nalazi dužna ju je predati zakonitom imatelju prijepisa. Ako ona to odbije, imatelj prijepisa može ostvariti regres protiv onih koji su indosirali ili avalirali prijepis tek pošto utvrdi protestom da mu na njegov zahtjev nije predana izvorna mjenica.

(3) Ako izvorna isprava nakon posljednjeg indosamenta stavljenog prije nego što je načinjen prijepis sadrži oznaku "počev odavde indosament vrijedi samo na prijepisu" ili ma kakvu drugu oznaku koja to isto znači, ništav je svaki indosament koji bi iza toga bio stavljen na izvornu mjenicu.

XI - PREINAČENJE MJENICE

Članak 70.

Ako je slog neke mjenice preinačen, oni koji su mjenicu potpisali poslije tog preinačenja odgovaraju prema preinačenom slogu, a prijašnji potpisnici odgovaraju prema prvobitnom slogu.

XII - PROTEST

Članak 71.

Protest se podiže kod mjesnog nadležnog suda za osobu protiv koje se podiže protest.

Članak 72.

(1) Kada se podiže protest, mjesno nadležni sud u smislu odredbe članka 108. ovog zakona podnosi mjenicu onome protiv koga se protest traži i poziva ga da izvrši zahtijevanu činidbu.

(2) Ako se tražena osoba ne nađe u svom poslovnom uredu, kad ga ima, odnosno u stanu kad poslovnog ureda nema, ili ako se nađe, ali joj se zahtjev ne može priopćiti ma iz kojeg uzroka, protestno tijelo nije dužno ponoviti protestni postupak.

(3) Smatra se da je dokazano da se poslovni lokal ili stan nisu mogli pronaći samo onda ako je u protestu zabilježeno da se protestno tijelo bezuspješno raspitivalo o tome kod nadležnog općinskog tijela uprave.

(4) Ako protestno tijelo ne bi bilo dovoljno brižno u raspitivanju za poslovni ured ili stan, protest je ipak valjan, ali se tijelo time ne oslobađa od odgovornosti za štetu.

Članak 73.

(1) Protest mora sadržavati:

- 1) prijepis protestirane mjenice odnosno protestiranog mjeničnog prijepisa, kao i svih izjava odnosno napomena na njima; ako se protest podiže po mjenici izdanoj na stranom jeziku, onda se mora priložiti i prijevod mjenice, s ovjervljenjem onoga koji protest podiže;
- 2) ime ili tvrtku osobe po čijem se zahtjevu i protiv koje se protest podiže;
- 3) potvrdu da tražena osoba nije izvršila činidbu koja se na temelju mjenice od njega zahtijeva ili da je protestno tijelo nije moglo naći u njezinom poslovnom uredu ili stanu, ili ako ju je i našlo, da joj iz bilo kojeg uzroka nije moglo priopćiti zahtjev;
- 4) mjesto, dan, mjesec, godinu i sat kad je, i lokal gdje je, poduzet ili bezuspješno pokušao protestni postupak;
- 5) datum protesta, broj pod kojim je zaveden u registar protesta, službeni potpis protestnog tijela, kao i pečat.

(2) Onaj dio mjenice ili prijepisa koji se ne može pročitati protestno tijelo označit će u protestu kao nečitljiv.

(3) Ako tražena osoba obrazloži odbijanje činidbe ili ako trasat postavi zahtjev prema članku 25. stavak 1. ovog zakona, treba i to zabilježiti u protest.

Članak 74.

Kad se na temelju iste mjenice zahtijeva više činidbi ili kad se ista činidba zahtijeva od više osoba, namjesto više protesta može se podići samo jedan protest.

Članak 75.

(1) Propuštena činidba zbog koje je protest tražen može se izvršiti i u ruke odnosno u nazočnosti protestnog tijela (članak 71.). Protivna odredba ili uput koji bi se tome protivio, nema vrijednosti prema osobi koja ima izvršiti činidbu.

(2) U slučaju isplate mjeničnog duga protestno tijelo potvrđuje tu isplatu na mjenici i predaje osobi koja je izvršila isplatu.

(3) Ako mjenični dužnik isplati jedan dio mjenične svote, to će se zabilježiti na izvornoj mjenici i u protestu i o tome platitelju izdati priznanicu na prijepisu protestirane mjenice.

Članak 76.

Ako mjenični obveznik isplati mjeničnu svotu, ali odbije isplatu protestnih troškova, ova će se okolnost utvrditi protestom, a sama mjenica predati pratitelju. Naknada protestnih troškova traži se na temelju ovog protesta.

Članak 77.

Isprava o protestu mora se bez odlaganja predati imatelju mjenice ili osobi koja je u njegovo ime podnijela mjenicu na protest.

Članak 78.

(1) Protestno tijelo dužno je cijelu sadržinu podignutih protesta zavoditi redom, po njihovom datumu i broju, u protestnom registru.

(2) Oblik i način vođenja protestnog registra propisat će federalni ministar pravosuđa.

(3) Na temelju protestnog registra, protestno tijelo izdaje osobama zainteresiranim po dotičnoj mjenici ovjerene prijepise protesta uz naplatu pristojbe.

Članak 79.

(1) Ako trasant u slogu mjenice ne zahtijeva da protest bude u obliku javne isprave, protest zbog neakceptiranja ili neisplate može, po pristanku imatelja mjenice biti zamijenjen pismenom izjavom na mjenici one osobe od koje je zahtijevana činidba (trasat, akceptant, domicilij, adresat po potrebi ili intervenijent). Izjava ovih osoba mora biti datirana, potpisana i u protestnom roku unesena u registar protesta, o čemu protestno tijelo stavlja potvrdu na protestiranoj mjenici ili alonžu.

(2) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrđuje do koje mjenične svote protestno tijelo može umjesto protesta po prethodnim odredbama (čl. 71. do 79. stavak 1.) preporučenim pismom dostaviti prijepis mjenice svim mjeničnim dužnicima, s napomenom da je mjenica protestirana. O tome se, na zahtjev, izdaje potvrda, koja se upisuje u protestnom roku u registar protesta. U takvom slučaju otpada obavijest po članku 46. ovog zakona.

XIII - ZASTARA

Članak 80.

(1) Svi mjeničnopravni zahtjevi protiv akceptanta zastaraju za tri godine, računajući od dospelosti.

(2) Mjeničnopravni zahtjevi imatelja mjenice protiv indosanta i protiv trasanta zastaraju za godinu dana, računajući od dana pravodobno podignutog protesta, a ako se u mjenici nalazi odredba "bez troškova" onda od dospelosti.

(3) Mjeničnopravni zahtjevi indosanata jednih protiv drugih i protiv trasanta zastaraju za šest mjeseci, računajući od dana kad je indosant mjenicu iskupio ili od dana kad je protiv njega kod suda postupljeno.

Članak 81.

Zastara se prekida podnošenjem tužbe sudu. S tužbom se izjednačuju: prijava mjenične tražbine u stečaju odnosno likvidaciji, ostvarivanje mjeničnopravnih zahtjeva tijekom parnice, pozivanje u zaštitu, obavijest kojom tuženi obavještava svog prethodnika da je protiv njega podnesena regresna tužba. Obavijest se priopćuje preko suda ili neposredno preporučenim pismom, u kom se slučaju dan kada je pismo predano pošti uzima kao dan priopćenja.

Članak 82.

Prekinuta zastara počinje ponovo teći:

- 1) u slučaju podnošenja tužbe i u slučaju ostvarivanja zahtjeva tijekom parnice, od dana posljednje parnične radnje, ako se ni u jednom ni u drugom slučaju parnica ne nastavi,
- 2) u slučaju prijave u stečaju odnosno likvidaciji, od dana svršetka stečajnog postupka, a u slučaju kad se u stečaju odnosno likvidaciji pobije prijavljena tražbina, od dana pobijanja.
- 3) u slučaju pozivanja u zaštitu i priopćenja o podnesenoj tužbi, od dana kad se parnica pravomoćno završi.

Članak 83.

Ako je vjerovnik tijekom posljednja tri mjeseca prije isteka roka zastare usljed prestanka sudske rada ili usljed vojne službe u ratu ili usljed više sile (članak 53.) bio spriječen u ostvarivanju svojih mjeničnih prava, zastara ne teče dok traje ta spriječenost. Zastara također ne teče dok traje stečaj nad vjerovnikovom imovinom. Kad prestanu ovi prijeori, zastara se ne može završiti prije trideset dana, ukoliko bi njen rok istjecao prije tog vremena.

Članak 84.

(1) Ako parnično nesposobna osoba, ma u kom trenutku tijekom posljednja tri mjeseca roka zastare nema zastupnika, onda se zastara koja protiv nje teče ne može završiti prije proteka tri mjeseca od trenutka kad je ta osoba postala parnično sposobna ili je dobila zastupnika. To isto vrijedi i za slučaj da zastupnik izgubi parničnu sposobnost ili da između njega i parnično nesposobne osobe postoji sukob interesa glede podignute tužbe ili tužbe koja bi se imala podići.

(2) Zastara jedne mjenične tražbine koja čini dio ostavine ili koja pada na teret takve ostavine ne može se završiti prije proteka šest mjeseci nakon smrti pokojnika.

Članak 85.

Prekid i obustava zastare djeluje samo prema onome prema kome je nastao uzrok za prekid odnosno obustavu.

Članak 86.

Uzroci prekida i obustava zastare inozemnog prava djeluju, u smislu ovog zakona, ukoliko odgovaraju uzrocima u prethodnim člancima.

XIV - NEOPRAVDANO OBOGAĆENJE

Članak 87.

(1) Trasant, akceptant i indosant, čije su mjenične obveze utrnule usljed zastare ili usljed toga što su propuštene radnje propisane radi održanja mjeničnih prava odgovaraju imatelju mjenice, ako su se na njegovu štetu neopravdano obogatili. Ostali mjenični obveznici oslobođeni su ove odgovornosti.

(2) Imovinski zahtjev koji se temelji na odgovornosti zbog neopravdanog obogaćenja može se ostvariti i na temelju sudske odluke o amortizaciji nastale mjenice.

(3) Odgovornost zbog neopravdanog obogaćenja zastaruje za tri godine, u svemu ostalom na ovu zastaru primjenjuju se odredbe Zakona o obligacijskim odnosima ("Službeni list RBiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94).

XV - PRAVO ZALOGA I PRIDRŽAJA

Članak 88.

(1) Kada radi osiguranja mjenične tražbine imatelj mjenice, na temelju pismene izjave primi u zalog kakvu pokretnu stvar ili tražbinu, a dužnik ne ispunji na vrijeme svoju mjeničnu obvezu, onda imatelj mjenice ima pravo namiriti se iz zalog, ne podižući tužbu protiv zalagatelja.

(2) U tu svrhu imatelj mjenice može:

- 1) na temelju mjenice i isprave o zalaganju zahtijevati od suda, nadležnog bilo za njega bilo za zalagatelja, prodaju zalog. Sud određuje javnu prodaju ne saslušavši zalagatelja; time se ne otklanja odgovornost imatelja mjenice za zlouporabu založnog prava,

2) založene mjenice ili druge tražbine naplatiti i od dobivenog novca namiriti se; ili založene tražbine zadržati za sebe do iznosa svoje tražbine.

(3) Sva ova prava pripadaju imatelju mjenice i u slučaju kad zalagatelj padne pod stečaj odnosno kad se otvori postupak likvidacije.

(4) Kako o namjeravanoj tako i o izvršenoj prodaji ili zadržavanju zalog imatelj mjenice mora, po mogućnosti bez odlaganja, obavijestiti dužnika, kao i zalagatelja ako je taj treća osoba.

(5) Imatelj mjenice je dužan, ako se potpuno namirio za svoju tražbinu, predati zalagatelju, odnosno u njegovu stečajnu masu izvornu mjenicu, kao i dobijeni višak. Djelomično namirenje mora se zabilježiti na mjenici.

Članak 89.

(1) Stjecanjem prava na tužbu ili na regres imatelj mjenice stječe i pravo pridržaja nad dužnikovim novcem, pokretninama i vrijednosnim papirima koji su zakonitim putem došli u njegove ruke ili kojima može raspolagati. No, pravo pridržaja nad spomenutim predmetima ne može se ostvariti ako su dužnik ili treće osobe, prilikom uručjenja ili prije toga, stavili do znanja imatelju mjenice da se predmeti daju u naročitu svrhu.

(2) Imatelj mjenice može se poslužiti pravom pridržaja i prije nego što mu je tražbina dospjela, ako je dužnik pao pod stečaj odnosno kad se otvori postupak likvidacije ili ako je izvršen novčanog duga iz njegove imovine ostalo bezuspješno, ili ako je dužnik trgovac koji je obustavio svoja plaćanja. U ovim slučajevima ni stavljanje do znanja da se predmeti daju u naročitu svrhu ne isključuju ostvarenje prava pridržaja, ako su dotični predmeti došli u ruke imatelja mjenice ili u njegovu vlast raspolaganja prije nego što su nastupile prethodno navedene okolnosti ili prije nego što je on za njih saznao.

Članak 90.

(1) Imatelj mjenice mora, po mogućnosti bez odlaganja, obavijestiti dužnika o vršenju prava pridržaja.

(2) Ukoliko se strane drukčije ne sporazume, pravo pridržaja imatelja mjenice prestaje, ako se njegova tražbina dovoljno osigura depozitom u novcu ili u vrijednosnim papirima.

Članak 91.

Pravo pridržaja ima isti učinak kao i pravo zalogu po članku 88. ovog zakona. Imatelj mjenice, po pismenom pristanku dužnika ili na temelju pravomoćne presude suda nadležnog bilo za pridržajnika bilo za dužnika kojom je priznato pravo pridržaja, može:

- 1) pridržani gotov novac upotrijebiti za namirenje svoje tražbine,
- 2) s pridržanim drugim predmetima postupati u smislu članka 88. ovog zakona.

XVI - AMORTIZACIJA MJENICE

Članak 92.

(1) Onaj kome je nestala mjenica može nadležnom sudu mjestu plaćanja predložiti da je amortizira.

(2) U prijedlogu se mora iznijeti glavni sadržaj nestale mjenice i učiniti vjerojatnim da je predlagatelj tu mjenicu imao ili da mu na temelju nje pripada neko pravo.

(3) Ako sud utvrdi da su podneseni podaci dovoljni, izdat će oglas, u kojem će izložiti glavni sadržaj nestale mjenice s pozivom da je onaj kod koga se nalazi pokaže sudu u roku od 60 dana, jer će je inače sud, po proteku ovog roka, oglasiti poništenom.

(4) Ovaj oglas objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

(5) Ako je dan plaćanja već dospio, rok za pokazivanje teče od dana oglasa, a ako dan plaćanja dolazi tek kasnije, onda od proteka ovog dana. Ako mjenici po viđenju ili na određeno vrijeme po viđenju rok za podnošenje nije protekao, onda rok za pokazivanje nestale mjenice teče od posljednjeg dana roka određenog za podnošenje na viđenje.

(6) O ovome oglasu sud će obavijestiti predlagatelja i sve u mjenici imenovane osobe.

Članak 93.

(1) Predlagatelj amortizacije mora, da bi zadržao regres protiv trasanta neakceptirane mjenice, kao i protiv trasanta koji je zabranio podnošenje mjenice na akceptiranje, tijekom roka određenog za podizanje protesta zbog neakceptiranja ili neisplate i u za to određenom mjestu podići protest podnoseći glavni sadržaj nestale mjenice. Protest zamjenjuje podnošenje mjenice na akceptiranje ili na isplatu i podizanje odnosnih protesta. Naknada troškova za ovaj protest ne može se tražiti.

(2) Na temelju sudske odluke kojom se određuje postupak za amortizaciju predlagatelj može, ako drukčije nije ugovorio, iza dospelosti nestale mjenice, tražiti da akceptant, a u slučaju stavka 1. ovog članka trasant, položi mjeničnu svotu može sukladno odredbi članka 43. ovog zakona. Takvom traženju nema mjesta, ako onaj od koga se traži polaganje mjenične svote dokaže da predlagatelj nije imao pravo tražiti amortizaciju.

Članak 94.

(1) Ako se mjenica tijekom roka određenog u oglasu ne podnese, onda sud oglašava nestalu mjenicu za amortizaciju i o tome izvješćuje akceptanta, odnosno trasanta neakceptirane mjenice ili trasanta koji je zabranio podnošenje mjenice na akceptiranje, stavljajući mu do znanja da mjeničnu svotu može isplatiti predlagatelju amortizacije. Sud će o amortizaciji mjenice obavijestiti predlagatelja kao i sve u mjenici imenovane osobe.

(2) Na temelju amortizirane mjenice ne mogu se ostvarivati nikakva mjenična prava.

(3) Na temelju odluke o amortizaciji predlagatelj može protiv akceptanta, u slučaju članka 93. stavka 1. ovog zakona protiv trasanta ostvariti svoja mjenična prava kao da ima neamortiziranu mjenicu. Ali ti mjenični dužnici neće biti obvezni izvršiti isplatu ako dokažu da je predlagatelj bespravno dobio odluku o amortizaciji.

Članak 95.

Ako se u roku koji je oglasom određen pojavi onaj kod koga se nalazi mjenica za koju je amortizacija tražena, sud će, pošto je mjenica pokazana predlagatelju i pošto sasluša zainteresirane osobe, obustaviti daljnji postupak.

XVII - SUKOBİ ZAKONA

Članak 96.

(1) Sposobnost osobe da se mjenično obveže određuje zakon mjesta gdje su obveze primljene.

(2) Osoba koja bi prema zakonu označenom u stavku 1. ovog članka bila mjenično-pravno nesposobna, ipak je pravovaljano obvezana, ako je potpis dala na teritoriju države po čijim bi zakonima imala mjeničnopravnu sposobnost.

Članak 97

(1) Ako primljene mjenične obveze nisu pravovaljane prema propisima države na čijem su području te obveze primljene, ali odgovaraju zakonu zemlje gdje je neka kasnija obveza primljena, onda okolnost da su prijašnje obveze glede oblika nepravilne ne oduzima pravovaljanost tim kasnijim obvezama.

(2) Mjenične obveze između naših državljana primljene u inozemstvu, ako odgovaraju odredbama ovog zakona, pravovaljane su mada ne odgovaraju zakonu mjesta gdje su nastale.

XVIII - OSTALE ODREDBE

Članak 98.

Mjenično se može obvezati svaka osoba koja se prema propisima građanskog ili gospodarskog zakonodavstva može ugovorom obvezati.

Članak 99.

(1) Nepismena osoba ili osoba koja ne može pisati mjenično se obvezuje kad na mjenici ili alonžu stavi rukoznak koji sud ovjeri. Štambilj, žig i pečat smatraju se kao rukoznak.

(2) Mjenična obveza može se primiti za nepismenu osobu samo na temelju punomoći koju je ta osoba izdala i sud ovjerio. Ovim se ne mijenjaju zakonske odredbe o potpisivanju pod trgovinskom tvrtkom.

(3) U sudsko ovjerovljenje službena osoba mora staviti da osobno ili preko privedenih svjedoka poznaje osobu koja se hoće mjenično obvezati ili izdati punomoć, zatim da je spomenutoj osobi pročitana izjava kojom se mjenično obvezuje ili kojom daje punomoć i da je ona potvrdila da odgovara njezinoj volji. Ovjera mora imati službeni broj, pečat i potpis službene osobe.

Članak 100.

Potpis slijepih osoba na mjenici vrijedi samo onda kad ga sud ovjeri na način propisan u prethodnom članku. To isto vrijedi i za punomoć izdanu radi mjeničnog zaduženja.

Članak 101.

(1) Ako mjenica dospijeva na blagdan, njena se isplata može zahtijevati tek sljedećeg radnog dana. Tako isto i sve druge radnje, koje se tiču mjenice, naročito podnošenje na akceptiranje i protest, mogu se poduzeti samo radnim danom.

(2) Kad se koja od tih radnji mora obaviti u izvjesnom roku, čiji je posljednji dan blagdan, tada se taj rok produljuje do prvog radnoga dana koji dolazi odmah po proteku roka. Blagdanski dani tijekom roka ubrajaju se pri izračunavanju roka.

(3) Pod blagdanom, u smislu ovog zakona, razumijevaju se nedjelja i državni praznici i blagdani ustanovljeni zakonom koji važi u mjestu plaćanja mjenice.

Članak 102.

(1) Ni u zakonske rokove ni u rokove određene u mjenici ne ubraja se dan od kojega oni polaze.

(2) Nikakvi dani počeka, ni zakonski ni sudski, nisu dopušteni.

Članak 103.

(1) Podnošenje mjenice na akceptiranje ili na isplatu i sve druge radnje koje se po ovom zakonu imaju poduzimati radi ostvarenja ili održavanja mjeničnih prava, moraju se poduzeti u poslovnom uredu i u vrijeme određeno kao poslovno od nadležnog tijela. Ako se ured ne može pronaći ili ako se iz mjenice ne vidi da tražena osoba ima poslovni ured, onda se mora tražiti u stanu.

(2) U slučaju iz članka 28. stavak 2. ovog zakona mjenica se podnosi na isplatu u uredu ili kod osobe koju je trasat označio.

(3) Radnja se može obaviti i izvan ureda, stana ili poslovnog vremena, ako na to pristane osoba prema kojoj se vrši.

Članak 104.

Za sporove koji se pokreću na temelju tužbe imatelja mjenice protiv njenih potpisnika nadležan je i sud na čijem se području nalazi mjesto plaćanja.

Članak 105.

Ako je na temelju presude, odnosno isplatnog naloga izdanog po jednoj mjenici protiv izvjesnih mjeničnih potpisnika neki od njih obavio naloženo plaćanje (iskupio mjenicu) onda je ta presuda, odnosno isplatni nalog po kojem je osuđeni potpisnik postupio, zajedno s potvrdom i računom na kojem je potvrđena isplata, kao i protestom ako ga je trebalo podići, dovoljna izvorna isprava za ostvarivanje njegovih regresnih prava protiv njemu odgovornih mjeničnih dužnika koji su obuhvaćeni tom istom presudom odnosno isplatnim nalogom.

XIX - VLASTITA MJENICA

Članak 106.

Vlastita mjenica sadrži:

- 1) oznaku da je mjenica, unesena u sam slog isprave na jeziku na kojem je ona sastavljena,
- 2) bezuvjetno obećanje da će se određena svota novca platiti,
- 3) oznaku dospelosti,
- 4) mjesto gdje se plaćanje treba obaviti,
- 5) ime onog kome se ili po čijoj se naredbi mora platiti,
- 6) oznaku dana i mjesta gdje je vlastita mjenica izdana,
- 7) potpis onoga koji mjenicu izdaje (izdavatelj).

Članak 107.

(1) Isprava u kojoj ne bi bilo ma kojeg od sastojaka pobrojanih u članku 106. ovog zakona ne vrijedi kao vlastita

mjenica, osim u slučajevima koji su određeni u sljedećim stavcima.

(2) Vlastita mjenica u kojoj nije označena dospelost, smatra se kao mjenica po viđenju.

(3) Ako nije nužno određeno, vrijedi kao mjesto plaćanja, a ujedno i kao mjesto izdavateljevog prebivanja ono mjesto koje je naznačeno kao mjesto izdavanja mjenice.

(4) Vlastita mjenica u kojoj nije naznačeno mjesto izdavanja smatra se da je izdana u mjestu koje je označeno uz izdavateljevo ime.

Članak 108.

(1) Na vlastitu mjenicu, ukoliko nisu oprečni njenoj prirodi, primjenjuju se odredbe ovog zakona o trasiranoj mjenici:

- o indosamentu (čl. 12. do 21.),
- o dospelosti (čl. 34. do 38.),
- o plaćanju (čl. 39. do 43.),
- o regresu zbog neisplate (čl. 44. do 49 i čl. 51. do 55.),
- o intervenciji (čl. 56. do 64.),
- o prijepisima (čl. 65. i 69.),
- o preinačenju mjenice (članak 70.),
- o protestu (čl. 71. do 79.),
- o zastari (čl. 80. do 86.),
- o neopravdanom obogaćenju, pravu zaloga i pridržaja (čl. 87. do 91.),
- o amortizaciji mjenice (čl. 92. do 95.),
- o sukobu zakona (čl. 96. i 97.),
- ostale odredbe (čl. 98. do 105.).

(2) Na vlastitu mjenicu isto tako primjenjuju se odredbe ovog zakona o mjenici plativoj kod treće osobe ili u mjestu različitom od trasatovog prebivališta (čl. 6. i 28.), o određivanju kamata (članak 7.), o razlikama u naznakama svote koja se ima platiti (članak 8.), o pravovaljanosti potpisa stavljenog na mjenici koja sadrži potpise spomenute u članku 9. ovog zakona, o pravovaljanosti potpisa osobe koja radi bez ovlaštenja ili koja prekorači svoja ovlaštenja (članak 10.), kao i o naknadnom ispunjavanju (članak 18. stavak 2.).

(3) Na vlastitu mjenicu primjenjuju se i odredbe ovog zakona o avalu (čl. 31. do 35.). U slučaju predviđenom u članku 32. stavak 4. ovog zakona, ako se u avalu ne naznači za koga je dan, vrijedi da je dan za izdavatelja vlastite mjenice.

Članak 109.

(1) Izdavatelj vlastite mjenice odgovara onako kako odgovara akceptant trasirane mjenice.

(2) Vlastite mjenice plative na određeno vrijeme po viđenju moraju se podnijeti na viđenje izdavatelju u rokovima određenim u članku 24. ovog zakona. Izdavatelj potvrđuje viđenje datiranim potpisom na samoj mjenici, a rok po viđenju teče od datuma viđenja. Ako izdavatelj odbije potvrditi viđenje, to odbijanje mora se ustanoviti protestom (članak 26.), od čijeg datuma teče rok po viđenju.

XX - ZAVRŠNE I PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 110.

(1) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine može u svezi s člankom 55. ovog zakona, donositi propis o odgovarajućoj zaštiti za regresne mjenične dužnike odgađanjem rokova za isplatu mjenica i sl., kad strana država izda propis kojima se sprječava ostvarenje ili održavanje prava iz tih mjenica.

(2) Federalni ministar financija propisat će naknadu za posredovanje iz članka 53. stavak 2. ovog zakona, te obrazac mjenice.

Članak 111.

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o mjenici ("Službeni list RBiH", broj 2/92) na teritoriju Federacije.

(2) Na oblik i učinak mjeničnih izjava koje su dane na mjenicama prije stupanja na snagu ovog zakona, kao i na radnje potrebite za održavanje i ostvarivanje mjeničnih prava primjenjuju se odredbe dosadašnjeg zakona.

(3) Pravilnik o naknadi za posredovanje i obrascu mjenice donijeće federalni ministar financija u roku od 30 dana od dana objave ovog zakona.

Članak 112.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Niko Lozančić , v. r.	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH Enver Kreso , v. r.
---	---

Na osnovu člana IV. B 7a (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O MJENICI

Proglašava se Zakon o mjenici koji je donio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 26. jula 2000. godine i na sjednici Doma naroda od 31. jula 2000. godine.

Broj 01-445/2000
15. avgusta 2000. godine
Sarajevo

Predsjednik
Federacije BiH
prof. dr. **Ejup Ganić**, s. r.

ZAKON O MJENICI

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sadržaj i forma mjenice, te način poslovanja mjenicom na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija). Mjenica, u smislu ovog zakona, predstavlja sredstvo plaćanja i instrument osiguranja plaćanja.

Član 2.

U ovom zakonu:

- 1) "Trasirana mjenica" predstavlja bezuvjetan uput da se plati određena svota novca.
- 2) "Indosament" predstavlja vrstu mjenice koja ima svojstvo prenosivosti.
- 3) "Akceptiranje mjenice" predstavlja mogućnost kojom imalac trasirane mjenice, kao i onaj koji je samo drži, mjenicu može sve do njene dospelosti podnijeti na akceptiranje trasatu.
- 4) "Aval" predstavlja mjenično jemstvo.
- 5) "Dospelost" predstavlja sposobnost naplativosti mjenice.
- 6) "Plaćanje" je sam čin plaćanja mjenične svote.
- 7) "Regres" je obeštećenje imaoca mjenice u slučaju kada mjenica nije plaćena po dospelosti, na vrijeme i prije dospelosti.
- 8) "Intervencija" predstavlja mogućnost akceptiranja i isplate mjenice po potrebi, od strane naznačenog lica.
- 9) "Umnožavanje i prepisi" označava da mjenica može biti izdata u dva ili više istovjetnih primjeraka.
- 10) "Preinačenje mjenice" predstavlja mogućnost preinačenja nekog sloga na mjenici.
- 11) "Protest" predstavlja podizanje protesta kod protestnog tijela ovlaštenog zakonom protiv lica protiv kojeg se protest podiže.
- 12) "Zastara" je mogućnost zastarijevanja mjeničnog zahtjeva protiv akceptanta, indosanta i trasanta u odnosu na imaoca mjenice i u međusobnim odnosima.
- 13) "Neopravdano obogaćenje" označava pojavu neopravdanog sticanja dobiti za radnje propuštene radi održavanja mjeničnih prava i ugašene zastare.
- 14) "Pravo zaloga i pridržaja" predstavlja pravo imaoca mjenice da se iz zaloga koji drži kod sebe namiri, bez